

असंकरतदूषेमे ॥ ७७ ॥ स्वाम्येस्वास्थेत्तिमिन् तस्मात्क्षेमाख्यादसंकरात् ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥ ८१ ॥ ८२ ॥ ८३ ॥ ८४ ॥ ८५ ॥ ८६ ॥ ८७ ॥ ८८ ॥ ८९ ॥ ९० ॥
 चातुर्वर्ण्ये स्वकर्मस्ये मर्यादानामसंकरे ॥ दंडनीतिरुतेक्षेमे प्रजानामकुतोभये ॥ ७७ ॥ स्वाम्ये प्रयत्नं कुर्वति त्रयोवर्णा यथाविधि ॥ तस्मादेवमनुष्याणां सुखं
 विद्धि समाहितं ॥ ७८ ॥ कालो वा कारणं राज्ञो राजा वा कालकारणं ॥ इति संशयो मा भूद्राजा कालस्य कारणं ॥ ७९ ॥ दंडनीत्यां यदाराजा सम्यक्कार्येन वर्तते ॥
 तदा कृतयुगं नाम कालस्तद्वत्प्रवर्तते ॥ ८० ॥ ततः कृतयुगे धर्मो नाधर्मो विद्यते क्वचित् ॥ सर्वेषामेव वर्णानां नाधर्ममते मनः ॥ ८१ ॥ योगक्षेमाः प्रवर्तते प्रजानां
 नात्र संशयः ॥ वैदिकानि च सर्वाणि भवंत्यपि गुणान्युत ॥ ८२ ॥ ऋतवश्च सुखाः सर्वे भवंत्युत निरामयाः ॥ प्रसीदंति नराणां च स्वरवर्णमनां सिच ॥ ८३ ॥ व्या
 धयो न भवंत्यत्र नात्यायुर्दृश्यते नरः ॥ विधवान् भवंत्यत्र रूपणो न तु जायते ॥ ८४ ॥ अरुष्टपच्यपृथिवी भवंत्योषधयस्तथा ॥ त्वक्पत्रफलमूलानि वीर्यवतिभ
 वंति च ॥ ८५ ॥ नाधर्मो विद्यते तत्र धर्म एव तु केवलं ॥ इति कार्तयुगाने तान्धर्मान् विद्धि युधिष्ठिर ॥ ८६ ॥ दंडनीत्यां यदाराजा त्रीनंशाननुवर्तते ॥ चतुर्थमंशमुत्सृज्य
 तदा त्रेता प्रवर्तते ॥ ८७ ॥ अशुभस्य चतुर्थोऽश्वीनंशाननुवर्तते ॥ कृष्टपच्यैव पृथिवी भवंत्योषधयस्तथा ॥ ८८ ॥ अर्धत्यक्ता यदाराजा नीत्यर्थमनुवर्तते ॥ ततस्तु
 द्वापरं नाम सकालः संप्रवर्तते ॥ ८९ ॥ अशुभस्य यदा त्वर्धद्वावंशावनुवर्तते ॥ कृष्टपच्यैव पृथिवी भवत्यर्धफला तथा ॥ ९० ॥ दंडनीतिपरित्यज्य यदा कार्त्तर्येन भू
 मिपः ॥ प्रजाः क्लिश्नात्ययोगेन प्रवर्तते तदा कलिः ॥ ९१ ॥ कलावधर्मो भूयिष्ठं धर्मो भवति न क्वचित् ॥ सर्वेषामेव वर्णानां स्वधर्मा द्यवते मनः ॥ ९२ ॥ शूद्राभिक्षे
 ण जीवंति ब्राह्मणाः परिचर्यया ॥ योगक्षेमस्य नाशश्च वर्तते वर्णसंकरः ॥ ९३ ॥ वैदिकानि च कर्माणि भवंति विगुणान्युत ॥ ऋतवो न सुखाः सर्वे भवंत्यामयिन
 स्तथा ॥ ९४ ॥ दृसंति च मनुष्याणां स्वरवर्णमनां स्युत ॥ व्याधयश्च भवंत्यत्र भ्रियंते च गतायुषः ॥ ९५ ॥ विधवाश्च भवंत्यत्र नृशंसा जायते प्रजा ॥ क्वचिद्वर्षति प
 र्जन्यः क्वचित्सस्यं प्ररोहति ॥ ९६ ॥ रसाः सर्वे क्षयं यांति यदानेच्छति भूमिपः ॥ प्रजाः संरक्षितुं सम्यग्दंडनीति समाहितः ॥ ९७ ॥ राजा कृतयुगस्य त्रेताया द्वाप
 रस्य च ॥ युगस्य च चतुर्थस्य राजा भवति कारणं ॥ ९८ ॥ कृतस्य करणा द्राजा स्वर्गमत्यंतमश्नुते ॥ त्रेतायाः करणा द्राजा स्वर्गनात्यंतमश्नुते ॥ ९९ ॥ प्रवर्तना द्वाप
 रस्य यथा भागमुपाश्नुते ॥ कलेः प्रवर्तना द्राजा पापमत्यंतमश्नुते ॥ १०० ॥ ततो वसति दुष्कर्म नरे केशाश्वतीः समाः ॥ प्रजानां कल्मषे मग्नाः कीर्तिपापं च विद
 ति ॥ १०१ ॥

अयोगेन अनुपायेन ॥ ९१ ॥ ९२ ॥ ९३ ॥ ९४ ॥ ९५ ॥ ९६ ॥ ९७ ॥ ९८ ॥ ९९ ॥ १०० ॥ १०१ ॥